

Tác động của mạng xã hội đối với kỹ năng viết của sinh viên không chuyên tiếng Anh tại Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng

Nguyễn Yến Khoa*, Ngô Thảo Ngọc
Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng

TÓM TẮT

Việc sử dụng mạng xã hội ngày càng phổ biến đã ảnh hưởng đến nhiều lĩnh vực, đặc biệt là giáo dục. Nghiên cứu này tìm hiểu tác động của Facebook đến kỹ năng viết tiếng Anh của sinh viên không chuyên tại Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng. Phương pháp nghiên cứu hỗn hợp được áp dụng, bao gồm thực nghiệm tiền kiểm - hậu kiểm và thảo luận nhóm. Cuộc thực nghiệm đo lường sự thay đổi kỹ năng viết trước và sau khi thực hành viết trên Facebook. Kết quả cho thấy sinh viên có thái độ tích cực khi sử dụng Facebook như một công cụ học tập nhờ tính linh hoạt và khả năng tiếp cận. Về kỹ năng, người học cải thiện rõ ở nội dung, tổ chức và từ vựng. Tuy nhiên, ngữ pháp và phong cách viết học thuật vẫn còn hạn chế. Điều này cho thấy mạng xã hội có thể hỗ trợ phát triển kỹ năng viết, nhưng cần định hướng và hướng dẫn phù hợp để đạt hiệu quả cao trong học thuật. Nghiên cứu khuyến nghị mở rộng đối tượng, đánh giá tác động lâu dài và thử nghiệm thêm các mạng xã hội khác để hỗ trợ học tiếng Anh hiệu quả hơn.

Từ khóa: học tập dựa trên mạng xã hội, Facebook, sinh viên không chuyên tiếng Anh, kỹ năng viết

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Công nghệ đã ảnh hưởng sâu sắc đến hầu hết mọi khía cạnh của cuộc sống con người, bao gồm cả lĩnh vực giáo dục. Các phương pháp giảng dạy truyền thống đã được điều chỉnh lại thông qua việc tích hợp các cách tiếp cận công nghệ hiện đại và sáng tạo. Trong số đó, các nền tảng mạng xã hội đã xuất hiện như một công cụ tiềm năng để thúc đẩy học tập tích cực và sự tham gia của sinh viên, khiến nhiều nhà giáo dục quan tâm đến việc ứng dụng chúng vào giảng dạy. Tuy nhiên, một số lo ngại cũng đã được đặt ra về những ảnh hưởng tiêu cực tiềm tàng của mạng xã hội đối với thành tích học tập của sinh viên, và một số nghiên cứu cũng nhấn mạnh rằng chúng có thể gây xao nhãng và ảnh hưởng đến kết quả học tập.

Số lượng người dùng mạng xã hội tại Việt Nam, đặc biệt là Facebook, đã tăng nhanh chóng. Mặc dù có sự phát triển này, việc tích hợp mạng xã hội vào thực tiễn giáo dục vẫn chưa được khai thác đầy đủ trong bối cảnh Việt Nam. Trong khi mạng xã hội đã trở thành một công cụ có giá trị trong giảng dạy ngôn ngữ cả trong và ngoài lớp học, các nghiên cứu hiện có tại Việt Nam phần lớn tập trung vào việc phân tích xu hướng sử dụng của sinh viên thay vì đánh giá thực nghiệm về tác động của nó đối với việc học ngôn ngữ. Hạn chế này nhấn mạnh sự cần thiết của các nghiên cứu thực nghiệm toàn diện hơn để hiểu

rõ hơn về vai trò của mạng xã hội trong việc nâng cao kỹ năng ngôn ngữ.

Để thu hẹp khoảng trống trong nghiên cứu hiện có, nghiên cứu này tập trung vào việc đánh giá tác động của mạng xã hội đối với kỹ năng viết của sinh viên không chuyên. Cụ thể, nghiên cứu đặt ra hai câu hỏi chính:

- i. Việc tham gia thảo luận trên Facebook có ảnh hưởng như thế nào đến kỹ năng viết tiếng Anh của sinh viên không chuyên?
- ii. Thái độ của sinh viên đối với việc sử dụng Facebook trong thực hành viết là gì?

2. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU

Thực trạng này nhấn mạnh sự cần thiết cấp bách của các nghiên cứu thực nghiệm nhằm đánh giá tác động tiềm năng của việc sử dụng Facebook đối với kỹ năng viết của sinh viên không chuyên Anh tại Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng (HIU).

Việc sử dụng mạng xã hội trên toàn cầu đã gia tăng nhờ vào những tiến bộ trong công nghệ Internet và sự ra đời của các công nghệ mạng trong lĩnh vực truyền thông. Safko định nghĩa mạng xã hội là "nội dung do người dùng tạo ra; blog, âm thanh, video, âm nhạc, tin tức, ảnh, tweet - hoạt động cùng nhau

Tác giả liên hệ: Nguyễn Yến Khoa
Email: khoany@hiu.vn

với công nghệ kỹ thuật số trong một môi trường nơi mọi thứ có thể truy cập từ bất cứ đâu và tất cả đều được kết nối với nhau" [1]. Theo Grahl [2], có sáu loại hình mạng xã hội, bao gồm mạng xã hội, trang đánh dấu (bookmarking sites), tin tức xã hội, chia sẻ phương tiện, tiểu blog (microblogging) và blog. Các trang mạng xã hội phụ thuộc vào công nghệ mạng xã hội bao gồm Facebook, Twitter và Skype.

Mạng xã hội được sử dụng để quảng bá thương hiệu, giữ liên lạc với gia đình và bạn bè, giao lưu với đồng nghiệp và tiếp thu kiến thức mới [3]. Theo kết quả nghiên cứu năm 2011 của Hiệp hội Hội đồng Trường Quốc gia Hoa Kỳ, Facebook có 200 triệu người dùng trên toàn thế giới, cho thấy hiệu quả của mạng xã hội trong việc kết nối và truyền thông. Việc tạo ra ngôn ngữ được xem là một yếu tố quan trọng trong quá trình tiếp thu ngôn ngữ. Sinh viên có thể học một ngôn ngữ mới bằng cách sử dụng các trang mạng xã hội bằng ngôn ngữ không phải tiếng mẹ đẻ của họ. Giả thuyết Đầu ra (Output Hypothesis) của Swain cho rằng "hành động tạo ra ngôn ngữ (nói hoặc viết) là một phần của quá trình học ngôn ngữ thứ hai" [3].

Theo Giả thuyết Tương tác (Interaction Hypothesis) của Long, việc giao tiếp trực tiếp thúc đẩy sự tương tác ngôn ngữ, yếu tố then chốt trong sự phát triển ngôn ngữ. Cách tiếp cận xã hội - văn hóa của Lantolf đối với việc học ngôn ngữ, dựa trên công trình của Vygotsky, nhấn mạnh tầm quan trọng của sự tương tác trong cộng đồng người học. Vì sinh viên có thể quan sát cách người khác sử dụng ngôn ngữ và điều chỉnh lời nói của mình để giao tiếp trên mạng xã hội, các trang mạng xã hội có thể tạo điều kiện cho việc học tập thông qua quan sát [4]. Khi mạng xã hội được sử dụng cho mục đích tương tác, sinh viên có cơ hội tham gia vào các hoạt động liên quan đến ngôn ngữ có ý nghĩa.

Các nghiên cứu cho thấy rằng đào tạo ngôn ngữ có sự hỗ trợ của công nghệ hiệu quả hơn so với các phương pháp truyền thống. Theo nghiên cứu, sinh viên tham gia vào các trang mạng xã hội như Facebook và Twitter có thể cải thiện cả kỹ năng viết và vốn từ vựng [5]. Tuy nhiên, Schmidt và Brown cho rằng việc sử dụng mạng xã hội nên được xem như một sự kết hợp giữa giảng dạy trong lớp học truyền thống và học tập trực tuyến. Một nghiên cứu năm 2009 của Warschauer đã khảo sát việc sử dụng máy tính xách tay để cải thiện kỹ năng viết. Kết quả nghiên cứu cho thấy kỹ năng viết của sinh viên được cải thiện đáng kể nhờ vào việc sử dụng máy tính để truy cập thông tin một cách thuận tiện, lập kế hoạch, soạn thảo và xuất bản bài viết sau khi nhận được

những lần chỉnh sửa và phản hồi nhanh chóng [6].

Wang, H., Wang, M. và Li, G. chỉ ra rằng việc tích hợp các nền tảng mạng xã hội, chẳng hạn như Telegram, vào quá trình giảng dạy tiếng Anh như một ngoại ngữ (EFL) giúp nâng cao đáng kể mức độ gắn kết học tập, khả năng điều chỉnh cảm xúc, sự sẵn sàng giao tiếp và sức khỏe học tập tổng thể của sinh viên [7]. Nghiên cứu nhấn mạnh rằng hình thức giao tiếp phi đồng bộ của mạng xã hội cho phép sinh viên tham gia thảo luận vào thời điểm thuận tiện, từ đó giúp họ diễn đạt một cách rõ ràng hơn, có cấu trúc hơn và suy nghĩ sâu sắc hơn. Cách tiếp cận này không chỉ thúc đẩy sự tham gia chủ động vào các hoạt động học tập mà còn tạo ra một môi trường hỗ trợ cho việc tự học có điều chỉnh và tương tác giữa các bạn học. Các phát hiện tương tự cũng được Deng et al. [8] ghi nhận, khi họ phát hiện ra rằng sự tham gia của sinh viên vào các diễn đàn trực tuyến có thể thúc đẩy khả năng phản biện và tư duy phản xạ. Purcell et al. [9] đã khảo sát 2,462 giáo viên và phát hiện rằng việc sử dụng các trang mạng xã hội và nhắn tin trên thiết bị di động giúp sinh viên viết tốt hơn, vì công nghệ kỹ thuật số khuyến khích họ viết dưới nhiều hình thức khác nhau và hỗ trợ sự sáng tạo cũng như khả năng thể hiện cá nhân.

Theo nghiên cứu của Yunus và cộng sự [5] về việc sử dụng Facebook để hỗ trợ sinh viên cải thiện kỹ năng viết, sinh viên rất có động lực để viết tiếng Anh theo cách không chính thức vì Facebook mang lại cho họ cơ hội thể hiện bản thân một cách tự do, tiết kiệm thời gian và nhận được phản hồi từ bạn bè đồng trang lứa. Nghiên cứu của Shao và Kang [10], dựa trên thuyết nhận thức xã hội, khám phá mối liên hệ giữa các mối quan hệ bạn bè ở lứa tuổi vị thành niên và mức độ tham gia học tập, thông qua vai trò trung gian của sự tự hiệu quả và khả năng phục hồi học tập. Kết quả cho thấy rằng các mối quan hệ bạn bè tích cực giúp nâng cao sự tự tin vào năng lực bản thân và khả năng vượt qua khó khăn trong học tập, từ đó làm tăng mức độ tham gia vào các hoạt động học tập. Điều này củng cố quan điểm rằng các yếu tố xã hội, chẳng hạn như sự tương tác với bạn bè, có ảnh hưởng đáng kể đến quá trình học tập của cá nhân. Phương pháp giảng dạy và học tập ngôn ngữ theo hướng nhận thức - xã hội nhấn mạnh sự tham gia có ý nghĩa vào các ngữ cảnh giao tiếp thực tế. Mạng xã hội cung cấp một môi trường giáo dục hỗ trợ việc học tập kiến tạo bằng cách mang đến các nhiệm vụ thực tế và nhiều hình thức bài tập kết hợp văn bản, hình ảnh, âm thanh và video.

3. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Dữ liệu cho nghiên cứu này được thu thập bằng

cách sử dụng phương pháp nghiên cứu hỗn hợp. Nhà nghiên cứu có thể có được cái nhìn tổng quát về tiềm năng của phương tiện truyền thông xã hội trong việc nâng cao khả năng viết tiếng Anh của sinh viên bằng cách sử dụng thiết kế nghiên cứu hỗn hợp. Một cuộc thực nghiệm một nhóm đã được tiến hành để điều tra tác động của diễn đàn thảo luận trên Facebook đối với khả năng viết tiếng Anh của sinh viên sau khi hoàn thành một nghiên cứu để xem xét các mô hình sử dụng phương tiện truyền thông xã hội, đặc biệt là Facebook, trong số sinh viên đại học. Cuối cùng, một cuộc thảo luận nhóm tập trung với những người tham gia cuộc thực nghiệm một nhóm đã giúp thu thập thông tin chi tiết về thái độ và ý kiến của sinh viên liên quan đến việc sử dụng Facebook để rèn luyện kỹ năng viết.

3.1. Công cụ thu thập dữ liệu

3.1.1. Thực nghiệm

Một cuộc thực nghiệm một nhóm tiền kiểm-hậu kiểm được thực hiện với 25 sinh viên tham gia khóa học tiếng Anh tổng quát. Các sinh viên được lựa chọn ngẫu nhiên để đảm bảo tính đại diện cao, giúp kết quả nghiên cứu có thể áp dụng rộng rãi cho nhiều đối tượng khác nhau. Sử dụng Facebook để thảo luận là biến độc lập, trong khi kỹ năng viết đoạn văn đóng vai trò là biến phụ thuộc trong nghiên cứu này.

Thiết kế nhóm đơn ngẫu nhiên tiền kiểm tra - hậu kiểm tra đã được sử dụng. Tuy nhiên, để giảm thiểu tác động của các yếu tố ngoài nghiên cứu, sinh viên được hướng dẫn tuân thủ các tiêu chuẩn viết học thuật khi tham gia thảo luận. Nhóm sinh viên tham gia thực nghiệm được đánh giá hai lần: Lần đầu trước khi tham gia thảo luận trên Facebook (tiền kiểm) và lần thứ hai sau khi hoàn thành giai đoạn thảo luận (hậu kiểm). Phép đo đầu tiên đóng vai trò là phép đo tiền kiểm tra, phép đo thứ hai đóng vai trò là phép đo hậu kiểm, đóng vai trò là công cụ thu thập dữ liệu trong thực nghiệm.

Ban đầu, người hướng dẫn giảng bài cho lớp về cách viết đoạn văn, về các thành phần, và cấu trúc của đoạn văn. Ngoài ra, sinh viên cũng được hướng dẫn về cách duy trì giọng văn học thuật khi viết trên nền tảng mạng xã hội. Trước khi tham gia thảo luận trên Facebook, sinh viên được yêu cầu viết một đoạn văn về 'Một kỳ nghỉ gia đình đặc biệt' để làm bài kiểm tra trước. Sau khi hoàn thành thảo luận trên Facebook, chính 25 sinh viên này tiếp tục làm bài kiểm tra hậu kiểm (post-test) để đánh giá sự thay đổi trong kỹ năng viết. Trong suốt quá trình thực nghiệm, sinh viên thảo luận trong một nhóm

bí mật trên Facebook, được thành lập với sự tham gia của 25 sinh viên, giảng viên bộ môn và nhà nghiên cứu. Nhóm Viết AWE là tên của nhóm. Để đảm bảo sinh viên không chỉ tham gia mà còn phát triển kỹ năng viết thực tế, giảng viên và nhà nghiên cứu cung cấp phản hồi trực tiếp trên bài viết của sinh viên, thay vì chỉ quan sát thụ động. Các nhà nghiên cứu đã quan sát sự tham gia của sinh viên và tham gia thảo luận khi cảm thấy rằng sự tham gia của sinh viên đã giảm và cần phải thúc đẩy họ tích cực tham gia thảo luận.

Trong nhóm, giảng viên bộ môn đóng vai trò là người điều phối. Sinh viên, giảng viên và nhà nghiên cứu đã thống nhất một số chuẩn mực ứng xử trước khi các cuộc trò chuyện trên trang nhóm bắt đầu như sau:

- “1. Hai ngày một lần, một chủ đề sẽ được đăng trên trang nhóm Facebook và sinh viên được yêu cầu chia sẻ suy nghĩ và ý kiến của mình về chủ đề đó hoặc để lại bình luận về các bài đăng của sinh viên khác.
2. Trong bốn tuần, mỗi sinh viên phải đăng hoặc để lại bình luận ít nhất bốn lần mỗi tuần.
3. Bài đăng của sinh viên phải dài từ 50 đến 100 từ, nghĩa là không được quá ngắn hoặc quá dài.
4. Một bình luận có thể dài từ 15 đến 25 từ.
5. Hành động đúng mực và thể hiện sự cân nhắc đối với các bài đăng của các thành viên khác.
6. Tránh lạm dụng trang nhóm.
7. Sinh viên cũng có thể đề xuất các chủ đề thảo luận.”

Để cải thiện bài viết, các thành viên của nhóm viết đã tham gia thảo luận về nhiều chủ đề khác nhau do giảng viên giao bằng diễn đàn thảo luận trên Facebook. Ngoài việc đăng bình luận, sinh viên còn trò chuyện với các bạn cùng lớp và giảng viên. Ngoài ra, sinh viên được khuyến khích bắt đầu cuộc trò chuyện bằng cách đưa ra các chủ đề do chính mình lựa chọn. Trong bốn tuần (từ ngày 16 tháng 10 đến ngày 15 tháng 11 năm 2024), hoạt động này vẫn tiếp diễn. Để khuyến khích và thúc đẩy sinh viên tham gia thảo luận và cung cấp cho các em phản hồi về bài viết của mình, cả nhà nghiên cứu và giảng viên đều để lại bình luận về bài viết của sinh viên.

Bài kiểm tra giai đoạn sau bao gồm một đề bài viết "Một bài học em đã học được trong cuộc sống" đã được giao cho sinh viên sau bốn tuần. Năm yếu tố của bài viết - *nội dung, từ vựng, tổ chức, ngữ pháp và các yếu tố hình thức trong viết học thuật (chính tả, dấu câu, chữ viết hoa,..)* - đã được kiểm tra trong các đoạn văn từ bài kiểm tra trước và sau của

sinh viên. Mỗi bài kiểm tra trước và sau có 25 điểm. Năm điểm được đưa ra cho mỗi thành phần viết. Tác động của các cuộc thảo luận trên Facebook đối với khả năng viết của sinh viên được xác định bằng cách so sánh và phân tích điểm số trước và sau bài kiểm tra của họ.

3.1.2. Thảo luận nhóm tập trung

Các nhà nghiên cứu cũng đã tiến hành thảo luận nhóm với các sinh viên vào cuối thử nghiệm để tìm hiểu thêm về thái độ của họ đối với việc sử dụng Facebook để cải thiện khả năng viết tiếng Anh và ý kiến của họ về việc sử dụng Facebook trong việc giảng dạy ngôn ngữ. Một số câu hỏi trọng tâm được đặt ra trong thảo luận nhằm khai thác quan điểm của sinh viên về việc sử dụng Facebook trong thực hành viết. Cụ thể, sinh viên được hỏi về mức độ thường xuyên họ sử dụng nền tảng này và những

lợi ích mà họ nhận thấy từ việc áp dụng nó vào quá trình học tập. Ngoài ra, cuộc thảo luận cũng tập trung vào khả năng tích hợp Facebook vào việc học viết chính thức, cách thức triển khai phù hợp, cũng như những lo ngại tiềm ẩn, đặc biệt liên quan đến thói quen viết và tính học thuật. Phản hồi từ sinh viên được ghi nhận và phân tích định tính để xác định xu hướng chung trong thái độ của họ đối với việc tích hợp mạng xã hội vào học tập.

3.2. Phân tích dữ liệu

Kết quả tiền kiểm và hậu kiểm được xử lý bằng phần mềm SPSS, sử dụng kiểm định t mẫu ghép (kiểm định t phụ thuộc) để xác định ý nghĩa thống kê. Ngoài ra, dữ liệu thu thập từ thảo luận nhóm tập trung được phân tích theo phương pháp phân tích nội dung để làm rõ quan điểm và trải nghiệm của sinh viên.

4. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

4.1. Kết quả khảo sát

Bảng 1. So sánh tiền kiểm và hậu kiểm bằng kiểm định t mẫu ghép (phụ thuộc)

Tiền và hậu kiểm	Giá trị trung bình	Số lượng	Độ lệch chuẩn	Sai số chuẩn trung bình	Hệ số tương quan	Chênh lệch trung bình	Độ lệch chuẩn của chênh lệch	Chỉ số t	Chỉ số p
Cặp 1 Trước - Nội dung Sau - Nội dung	2.56	25	0.507	0.101	0.351	1.00	0.577	8.66	0.0000000075
	3.56	25	0.50662	0.10132					
Cặp 2 Trước - Tổ chức Sau - Tổ chức	2.08	25	0.277	0.055	0.316	1.08	0.759	7.11	0.000000238
	3.16	25	0.800	0.160					
Cặp 3 Trước - Ngữ pháp Sau - Ngữ pháp	2.56	25	0.507	0.101	0.575	0.32	0.476	3.36	0.0026
	2.88	25	0.526	0.105					
Cặp 4 Trước - Từ vựng Sau - Từ vựng	2.16	25	0.275	0.075	0.417	0.60	0.50	6.00	0.00000341
	2.76	25	0.328	0.105					
Cặp 5 Trước - Chính tả Sau - Chính tả	2.60	25	0.500	0.100	0.665	0.08	0.40	1.00	0.327
	2.68	25	0.476	0.095					
Cặp 6 Tổng điểm trước Tổng điểm sau	11.96	25	1.207	0.241	0.690	3.08	1.75	8.78	0.0000000059
	15.04	25	2.335	0.470					

* $p < 0.10$, ** $p < 0.05$, *** $p < 0.01$

Bảng 2. Mối quan hệ giữa tất cả các tiêu chí và số lượng bài đăng của nhóm viết trên Facebook

	Số lượng bài đăng trên Nhóm Facebook	Nội dung	Tổ chức bài viết	Ngữ pháp	Từ vựng	Yếu tố hình thức trong viết học thuật
Số lượng bài đăng trên Nhóm Facebook	1	0.329* ($p = 0.108$)	0.441** ($p = 0.027$)	0.422** ($p = 0.036$)	0.338* ($p = 0.098$)	0.484** ($p = 0.014$)
Nội dung		1	0.717** ($p = 0.0001$)	0.366** ($p = 0.072$)	0.667** ($p = 0.0003$)	0.300* ($p = 0.145$)
Tổ chức bài viết			1	0.552** ($p = 0.0042$)	0.689** ($p = 0.0001$)	0.270 $p = 0.192$)
Ngữ pháp				1	0.452** ($p = 0.023$)	0.546** ($p = 0.0048$)
Từ vựng					1	0.410** ($p = 0.0418$)
Yếu tố hình thức trong viết học thuật						1

4.2. Kết quả thử nghiệm

4.2.1. Ảnh hưởng của thảo luận trên Facebook đến kỹ năng viết

SPSS và kiểm định t mẫu ghép đôi (kiểm định t phụ thuộc) được sử dụng để kiểm tra dữ liệu thu thập được từ tiền kiểm và hậu kiểm. Bảng 1 cung cấp so sánh thống kê về kết quả tiền kiểm và hậu kiểm. Vì giá trị p nhỏ hơn mức ý nghĩa 0.01, nên tổng điểm của nhóm tiền kiểm tra và nhóm hậu kiểm tra có ý nghĩa thống kê. Điểm trung bình của sinh viên trong bài kiểm tra sau (15.04) cao hơn đáng kể so với điểm trung bình của họ trong bài kiểm tra trước (11.96), cho thấy rằng các tương tác trên Facebook đã cải thiện khả năng viết tiếng Anh của họ.

Tương tự như vậy, điểm kiểm tra trước và sau của sinh viên có sự khác biệt rõ ràng trong bốn thành phần viết. Về nội dung, điểm số tăng từ 2.56 lên 3.56 ($t = 8.66, p < 0.01$). Đối với tổ chức bài viết, điểm số cải thiện từ 2.08 lên 3.16 ($t = 7.11, p < 0.01$). Về từ vựng, điểm số tăng từ 2.16 lên 2.76 ($t = 6.00, p < 0.01$). Cuối cùng, đối với tiêu chí ngữ pháp, điểm số tăng từ 2.56 lên 2.88 ($t = 3.36, p < 0.01$).

Tuy nhiên, ở tiêu chí Yếu tố hình thức trong viết học thuật, điểm số mà nhóm tiền kiểm tra và nhóm hậu kiểm tra đạt được không có ý nghĩa thống kê ($t = 1.00, p > 0.01$), cho thấy rằng sự tham gia của sinh viên vào các cuộc thảo luận trên Facebook không ảnh hưởng đáng kể đến khả năng cải thiện chính tả, dấu câu và chữ viết hoa của họ.

Ngoài ra, Bảng 2 cho thấy mối tương quan giữa số lượng bài đăng mà sinh viên thực hiện trên nhóm Facebook và các yếu tố viết khác nhau. Kết quả ghi

nhận mối tương quan tích cực và có ý nghĩa thống kê giữa mức độ tham gia của sinh viên vào các cuộc thảo luận (được đo bằng số lượng bài đăng) và các tiêu chí kỹ năng viết của họ. Cụ thể, số bài đăng trên Facebook có mối tương quan với nội dung bài viết ($r = 0.329, p < 0.05$), tổ chức bài viết ($r = 0.441, p < 0.01$), từ vựng ($r = 0.338, p < 0.05$), ngữ pháp ($r = 0.422, p < 0.01$), và yếu tố hình thức trong viết học thuật ($r = 0.484, p < 0.01$).

Điều này chỉ ra rằng sinh viên có mức độ tương tác cao trên Facebook có xu hướng đạt điểm cao hơn trong nội dung, tổ chức, từ vựng và ngữ pháp. Tuy nhiên, mối tương quan với tiêu chí yếu tố hình thức trong viết học thuật dù có ý nghĩa thống kê nhưng không phản ánh sự cải thiện rõ rệt như các tiêu chí khác.

Những kết quả này cho thấy rằng việc tham gia thảo luận trên Facebook có tác động tích cực đến nội dung, tổ chức và vốn từ vựng trong bài viết của sinh viên, nhưng không giúp cải thiện đáng kể các yếu tố hình thức trong viết học thuật. Kết quả trên đã trả lời được câu hỏi nghiên cứu thứ nhất: "Việc tham gia thảo luận trên Facebook có ảnh hưởng như thế nào đến kỹ năng viết tiếng Anh của sinh viên không chuyên?", khẳng định rằng Facebook có thể hỗ trợ cải thiện kỹ năng viết.

4.2.2. Thái độ của sinh viên (SV) về việc sử dụng Facebook đối với kỹ năng Viết

Phản hồi từ các buổi thảo luận nhóm với 25 sinh viên cho thấy phần lớn sinh viên có thái độ tích cực đối với việc sử dụng Facebook trong thực hành viết. Hầu hết sinh viên đồng ý rằng nền tảng này tạo ra một môi trường học tập linh hoạt, giúp họ thực

hành viết một cách tự nhiên và ít áp lực hơn so với việc viết trên lớp. Một sinh viên chia sẻ:

"Em cảm thấy thoải mái hơn khi viết trên Facebook vì không bị áp lực điểm số. Viết trên đó giúp em thể hiện ý tưởng tự do hơn, giống như đang trò chuyện với bạn bè nhưng vẫn học được cách diễn đạt tốt hơn." (SV1).

Bên cạnh đó, một số sinh viên cũng nhận thấy rằng Facebook giúp họ nâng cao kỹ năng viết nhờ vào sự tương tác với bạn bè và phản hồi từ giảng viên:

"Khi đăng bài lên Facebook, em nhận được phản hồi từ bạn bè và thầy cô, điều này giúp em hiểu rõ hơn những lỗi sai của mình và cải thiện cách viết." (SV2)

Tuy nhiên, không phải tất cả sinh viên đều hoàn toàn đồng thuận với quan điểm này. Một số ý kiến bày tỏ lo ngại về thói quen viết không chính thức và việc sử dụng ngôn ngữ không chuẩn mực trên mạng xã hội có thể ảnh hưởng đến kỹ năng viết học thuật:

"Viết trên Facebook có thể khiến em quen với cách viết ngắn gọn, dùng từ không trang trọng. Đôi khi em sợ rằng điều này sẽ ảnh hưởng đến bài viết học thuật của mình." (SV3)

Một vấn đề khác được nêu lên là hiện tượng đạo văn khi sinh viên có xu hướng sao chép ý tưởng từ các bài viết có sẵn trên mạng mà không thực sự phát triển tư duy viết của mình:

"Em thấy có bạn chỉ copy nội dung từ nguồn khác rồi chỉnh sửa một chút để đăng bài. Điều này không giúp cải thiện kỹ năng viết thật sự." (SV4)

Ngoài ra, sinh viên cũng bày tỏ mong muốn được sử dụng Facebook thường xuyên hơn trong học tập, đặc biệt là trong việc thực hành viết học thuật. Một sinh viên nhận định:

"Nếu Facebook được sử dụng trong lớp học một cách bài bản, có sự hướng dẫn của giảng viên, thì chắc chắn em sẽ học được nhiều hơn." (SV5)

Những ý kiến này nhấn mạnh rằng trong khi Facebook được xem là một công cụ hỗ trợ học tập hiệu quả, cần có sự giám sát và hướng dẫn từ giảng viên để đảm bảo sinh viên không chỉ viết nhiều hơn mà còn viết tốt hơn. Một sinh viên kết luận:

"Em nghĩ rằng Facebook có thể là một công cụ rất hữu ích cho việc học, miễn là chúng em được hướng dẫn cách sử dụng đúng cách để tránh những thói quen viết không chính xác." (SV6)

Những phản hồi từ thảo luận nhóm cho thấy rằng sinh viên có cái nhìn tích cực về việc ứng dụng Facebook trong học tập, nhưng vẫn cần có biện pháp kiểm soát để tối ưu hiệu quả. Điều này thể

hiện được câu trả lời cho câu hỏi nghiên cứu thứ hai: "Thái độ của sinh viên đối với việc sử dụng Facebook trong thực hành viết là gì?"

5. THẢO LUẬN

Kết quả thử nghiệm cho thấy sự tham gia tích cực của sinh viên vào các diễn đàn thảo luận trên Facebook giúp họ nâng cao khả năng viết, đặc biệt trong các lĩnh vực tổ chức ý tưởng và phát triển nội dung. Điều này củng cố thêm kết luận từ câu hỏi nghiên cứu thứ nhất rằng Facebook có ảnh hưởng tích cực đến kỹ năng viết của sinh viên không chuyên. Bên cạnh đó, điều này cũng phù hợp với lý thuyết nhận thức xã hội, theo đó sự tương tác có ý nghĩa có thể thúc đẩy sự phát triển ngôn ngữ.

Tuy nhiên, nghiên cứu cũng cho thấy rằng việc sử dụng Facebook không giúp cải thiện đáng kể các yếu tố hình thức trong viết học thuật, bao gồm dấu câu, viết hoa và chính tả. Dữ liệu từ các bài viết trên Facebook của sinh viên cho thấy nhiều lỗi về dấu câu và ngữ pháp vẫn tồn tại, ngay cả khi đã có sự hướng dẫn từ giảng viên. Ví dụ:

1. *"My best friend is Xuan Nghia . He live in HCM city , He 18 years old . He study at.HO CHI MINH City University of Industry and Trade HUIT. He fat and so cute, he looks stupid."*

2. *"I think the important character of a good friend is respect for the other person because I think that sometimes there are private matters of the other person that we should not be curious about but should give a certain respect until the other person wants to tell you. or respect each other's opinions in communication, study, or entertainment. Sometimes because of lack of respect for each other will affect the relationship of friends around and make ourselves become bad in the eyes of people around."*

3. *"There are many ways to improve your appearance, you can improve by adjusting your diet appropriately, limiting greasy foods, or you will participate in gym courses to both exercise and help you achieve the desired appearance. Sports are also a good option you can refer to."*

Các lỗi này cho thấy sinh viên có thể chưa nhận thức đầy đủ tầm quan trọng của ngữ pháp và chính tả khi viết trên mạng xã hội, với các lỗi phổ biến như thiếu dấu câu, chia động từ sai và cách diễn đạt chưa rõ ràng [5]. Các kết quả này gợi ý rằng mặc dù Facebook giúp sinh viên phát triển tư duy viết, nhưng không đảm bảo cải thiện toàn diện kỹ năng viết học thuật. Việc thiếu tiến bộ về ngữ pháp và các yếu tố hình thức có thể do bản chất của mạng xã

hội, nơi sinh viên ưu tiên tốc độ và tính tương tác hơn là độ chính xác. Dù có hạn chế, Facebook vẫn hỗ trợ sinh viên thực hành viết linh hoạt hơn, giúp họ tiếp cận các hoạt động luyện viết dễ dàng hơn so với học trong lớp. Ngoài ra, các tính năng tương tác của Facebook tạo ra môi trường học thoải mái hơn so với lớp học truyền thống. Theo Selwyn [11], mạng xã hội khuyến khích sinh viên tham gia nhiều hơn vào các cuộc thảo luận mở.

Tuy nhiên, vấn đề đạo văn là một thách thức khi sinh viên dễ dàng sao chép nội dung từ mạng xã hội hoặc các nguồn trực tuyến mà không tự diễn đạt. Việc này cản trở quá trình rèn luyện tư duy viết độc lập và làm giảm tính trung thực trong học thuật. Một số sinh viên còn sử dụng công cụ dịch tự động hoặc trí tuệ nhân tạo (AI) để tạo nội dung mà không chỉnh sửa, dẫn đến đạo văn gián tiếp. Giảng viên cần hướng dẫn sinh viên cách diễn đạt lại ý tưởng, nâng cao nhận thức về đạo văn và sử dụng các biện pháp kiểm soát phù hợp nhằm đảm bảo chất lượng bài viết. Tóm lại, Facebook có thể là công cụ hỗ trợ hiệu quả trong luyện viết, nhưng cần có sự giám sát và hướng dẫn từ giảng viên để đảm bảo chất lượng bài viết.

Nghiên cứu này vẫn tồn tại một số giới hạn nhất định. Thứ nhất, phạm vi khảo sát chỉ tập trung vào một nền tảng mạng xã hội duy nhất là Facebook, trong khi thực tế sinh viên có xu hướng sử dụng đa dạng các nền tảng khác như Instagram, TikTok hoặc X (Twitter), vốn có thể ảnh hưởng đến kỹ năng viết theo những cách khác nhau. Thứ hai, đối tượng tham gia khảo sát chỉ giới hạn trong nhóm sinh viên không chuyên tiếng Anh tại Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng, nên kết quả chưa thể khái quát cho toàn bộ sinh viên không chuyên ngữ ở các cơ sở giáo dục khác. Thứ ba, thời gian thực hiện nghiên cứu tương đối ngắn, chưa đủ để đánh giá một cách toàn diện và sâu sắc tác động lâu dài của việc sử dụng Facebook đối với sự phát triển kỹ năng viết học thuật.

6. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

Nghiên cứu này làm nổi bật cả những tác động tích cực lẫn hạn chế của việc sử dụng Facebook đối với kỹ năng viết của sinh viên không chuyên ngành tiếng Anh tại Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng. Facebook tạo điều kiện cho sinh viên thực hành viết thường xuyên hơn, phát triển ý tưởng linh hoạt và nâng cao sự tự tin trong việc trình bày quan điểm. Tuy nhiên, việc sử dụng nền tảng này cũng góp phần hình thành các thói quen viết không chính thức như lạm dụng từ viết tắt, diễn đạt thiếu chuẩn mực và ít chú trọng đến ngữ pháp, dấu câu. Những yếu tố này có thể ảnh hưởng tiêu cực đến chất lượng văn bản học thuật, đặc biệt trong việc duy trì giọng văn chính thức và tính chính xác ngôn ngữ. Ngoài ra, khả năng truy cập dễ dàng vào nội dung trực tuyến đã làm gia tăng nguy cơ đạo văn, khi sinh viên có xu hướng sao chép nội dung mà không trích dẫn nguồn rõ ràng. Kết quả nghiên cứu nhấn mạnh sự cần thiết phải tích hợp các nội dung về tư duy phản biện, nhận thức đạo văn và phân biệt ngôn ngữ học thuật với ngôn ngữ thông dụng vào chương trình giảng dạy kỹ năng viết. Giảng viên cần đóng vai trò định hướng, giúp sinh viên nhận thức rõ hơn về các chuẩn mực học thuật và cách điều chỉnh bài viết phù hợp với từng bối cảnh giao tiếp. Trong các nghiên cứu tiếp theo, nên mở rộng phạm vi nghiên cứu bằng cách tăng kích thước mẫu và đa dạng hóa nhóm đối tượng khảo sát. Đặc biệt, cần nghiên cứu tác động của các nền tảng mạng xã hội khác như Instagram và Twitter, những nền tảng có đặc điểm giao tiếp và cách thức tổ chức nội dung khác biệt, nhằm so sánh rõ ràng mức độ ảnh hưởng của từng nền tảng đối với sự phát triển kỹ năng viết học thuật và không học thuật của sinh viên. Việc này sẽ cung cấp một cái nhìn toàn diện hơn về vai trò của mạng xã hội trong việc giảng dạy và học tập kỹ năng viết trong bối cảnh số hóa hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] L. Safko và D. K. Brake, *The Social Media Bible: Tactics, Tools, and Strategies for Business Success*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2009. [Online]. Available: <https://www.wiley.com/enus/The+Social+Media+Bible%3A+Tactics%2C+Tools%2C+and+Strategies+for+Business+Success%2C+3rd+Edition-p-9781118269749>.
- [2] T. Grahl, "The 6 Types of Social Media," *Tim Grahl*, 2015. [Online]. Available: <http://timgrahl.com/the-6-types-of-social-media/>.
- [3] C. Swain, "Output hypothesis and language

learning," *Second Language Research*, vol. 15, no. 1, pp. 45–55, 2007.

- [4] J. P. Lantolf, M. E. Poehner, và S. L. Thorne, "Sociocultural Theory and L2 Development," in *Theories in Second Language Acquisition*, B. VanPatten, G. Keating, and S. Wulff, Eds., 3rd ed. New York: Routledge, 2020, pp. 223–247. [Online]. Available: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780429503986-10/sociocultural-theory-l2-development-james-lantolf-matthew-poehner-steven-thorne>.

- [5] M. M. Yunus và H. Salehi, "The effectiveness of Facebook groups on teaching and improving writing: Students' perceptions," *International Journal of Education and Information Technologies*, vol. 6, no. 1, pp. 87–96, 2012. [Online]. Available: https://research.iaun.ac.ir/pd/hadisalehi/pdfs/PaperM_7787.pdf.
- [6] M. Warschauer, *Technology and Literacy in the 21st Century: The Importance of Technology for Writing*. Carbondale, IL: Southern Illinois University Press, 1999.
- [7] H. Wang, M. Wang, và G. Li, "The use of social media inside and outside the classroom to enhance students' engagement in EFL contexts," *Frontiers in Psychology*, vol. 13, Art. no. 1005313, 2022. [Online]. Available: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1005313>.
- [8] F. Deng and T. Tavares, "Online forums and critical thinking," *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, vol. 14, no. 1, pp. 1–16, 2013.
- [9] K. Purcell, J. Buchanan, and L. Friedrich, *The Impact of Digital Tools on Student Writing and How Writing is Taught in Schools*. Washington, DC: Pew Research Center, Jul. 16, 2013. [Online]. Available: <https://fiscalresearchcenter.issuelab.org/resources/15514/15514.pdf>.
- [10] Y. Shao and S. Kang, "The association between peer relationship and learning engagement among adolescents: The chain mediating roles of self-efficacy and academic resilience," *Frontiers in Psychology*, vol. 13, Art. no. 938756, 2022. [Online]. Available: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.938756>.
- [11] N. Selwyn, "Social media and collaborative learning," *Computers & Education*, vol. 53, no. 1, pp. 80–92, 2009.

The impact of social media on the writing skills of non-English major students at Hong Bang International University

Nguyen Yen Khoa, Ngo Thao Ngoc

ABSTRACT

The increasing use of social media has significantly influenced various sectors, particularly education. This study investigates the impact of Facebook on the English writing skills of non-English major students at Hong Bang International University. A mixed-methods approach was employed, incorporating a pre-test–post-test experiment, and focus group discussions. The experiment measured changes in writing performance before and after participating in writing tasks on Facebook. The findings indicate that students responded positively to the integration of Facebook as a learning tool, primarily due to its accessibility and user-friendly nature. In terms of writing performance, participants demonstrated noticeable improvement in content development, organization, and vocabulary usage. However, there was limited progress in grammatical accuracy and adherence to academic writing conventions. These outcomes suggest that while Facebook and similar platforms may serve as effective tools to enhance certain aspects of writing, they are insufficient on their own to promote full academic writing competence. Structured instruction and appropriate pedagogical guidance are essential to optimize learning outcomes. Based on the findings, this study recommends expanding the participant pool, evaluating the long-term effects of writing practice on social media, and exploring the educational potential of alternative platforms beyond Facebook. Such efforts may contribute to more comprehensive strategies for integrating social media into English language instruction, especially for students outside language-focused disciplines. Further research in this area could provide valuable insights into digital literacy and the evolving role of social media in language education.

Keywords: social media-assisted learning, Facebook, non-English major students, writing skills

Received: 21/3/2025

Revised: 12/5/2025

Accepted for publication: 15/5/2025